

єдності природних процесів, взаємозв'язку людини і природи, що є основою наукового світогляду.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті: затверджена указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347/2002. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>.
2. Білецька Г.А. інтеграція природничо-наукових та екологічних знань у процесі формування природничо-наукової картини світу в майбутніх вчителів природничих навчальних предметів / Г.А. Білецька, І.С. Назарко // Інноваційна педагогіка. – 2022. – № 49(1). – С. 73-77.

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ ОСВІТИ ФІНЛЯНДІЇ В НУШ

Мацюк Віктор Михайлович

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізики та методики її навчання, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
mvm279@i.ua

Петришин Михайло Юрійович

магістрант спеціальності 014.08 Середня освіта (Фізика та астрономія), Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
mischa123000@gmail.com

Постановка проблеми: Українська система шкільної освіти в цілому і фізичної зокрема потребує перезавантаження. Це пов'язано із змінами, які відбуваються в суспільстві, а також із повномасштабною війною, яка додала багато нових викликів. Основним з них є подолання освітніх втрат і розривів у навчанні. Вивчення і переосмислення зарубіжного досвіду може допомогти впоратися із цими викликами, додати конструктивних ідей щодо організації навчального процесу у сучасній українській школі. Варто зауважити, що йдеться саме про творче переосмислення зарубіжного досвіду, а не про його копіювання.

Виклад основного матеріалу. Рейтинги PISA показали, що впродовж кількох років фінські учні значно випереджали школярів інших країн по начитаності, по математичній підготовці і природничих науках. Тому, на нашу думку, особливої уваги заслуговує дослідження системи освіти у Фінляндії [2]. Систему освіти Фінляндії визнано однією із кращих у світі. Девізом фінської школи є лозунг: «Або ми готуємо учнів до життя, або – до іспитів. Ми обираємо перше».

В Фінляндії обов'язковою є загальна середня освіта, яка реалізується через школу двох ступенів:

- нижній (alაკoulu), з 1 по 6 клас;
- верхній (ylაკoulu), з 7 по 9 клас [1].

В Фінляндії реалізується принцип неперервної освіти і надається можливість навчатися у будь якого віці, не залежно від здібностей, фінансового стану, національності і т.п. Там проводиться так звана «політика вирівнювання» [1; 2]:

- навчання безкоштовне на всіх рівнях, що робить його максимально доступним для всіх категорій громадян. У школах учням безкоштовно надаються підручники і навчальні матеріали, харчування, медичні послуги і шкільний транспорт;

- відсутня диференціація, тобто всі діти навчаються по одній програмі, по одному навчальному плану, по однакових підручниках, а до 9-го класу відсутня оціночна система і екзамени;

- якщо у якогось учня виникають труднощі із вивченням якогось предмету, чи поведінкові труднощі, то частину навчального дня він навчається у спеціальній організованій групі учнів, з якою працює вчитель і 1-2 асистенти. Вони проводять з такими учнями індивідуальну роботу по усуненню проблем.

Після закінчення базової 9-річної школи учні здають випускні екзамени і у них є можливість пройти однорічні підготовчі курси, щоб покращити навчальні результати. У цьому додатковому 10 класі учні також можуть ще далі визначитися із вибором майбутньої професії і закладом подальшого навчання (ліцей, профучилище), перевірити себе із правильністю обраного напрямку (прослухати курси, пройти практику). Після того учень може заново здати випускний екзамен і отримати новий атестат про закінчення школи. Здобувши загальну базову освіту, діти ще 3-4 роки навчаються або у закладах професійної підготовки (vocational institutions and apprenticeship training), тобто у професійних коледжах, або у вищій середній школі (general upper secondary school), тобто у ліцеї. Випускники закладів професійної освіти можуть продовжувати навчання для здобуття більш високої чи додаткової кваліфікації або без додаткової підготовки продовжити свою освіту у вищій школі [2].

Навчальний рік в ліцеях ділиться на 5 частин. Кожна частина завершується контрольним тижнем, під час якого здаються заліки і екзамени і аналізуються їх результати. Ще один тиждень відводиться на перездачу, а у випадку не перездачі якогось курсу, відводяться додаткові конкретні дні.

В ліцеях є спеціально обладнані аудиторії, в яких всі уроки записуються. Відеозаписом уроку може скористатися, наприклад, учень який із певних причин пропустив урок, або якому важко дається даний навчальний матеріал.

Після закінчення ліцею студенти здають загальнодержавний екзамен на абітурієнта, який складається із 4-х тестів: з рідної мови, другої державної мови, з іноземної мови і з математики.

Високий рівень освіти у всіх навчальних закладах Фінляндії багато в чому зумовлений привабливістю учительської професії у країні і тим статусом, який вона має у фінському суспільстві та високим рівнем освіченості і якістю

професійної підготовки педагогів. Ще кінці 70-х років минулого століття міністерство освіти Фінляндії пріоритетом своєї діяльності поставило підготовку вчителів. І це дало позитивний результат. До професійна підготовки вчителя входять курси, пов'язані із основною і додатковою предметною спеціалізацією, технологіями освіти, комунікативною компетенцією і курси по вибору. У більшості педагогічних факультетів є підопічні федеральні навчальні заклади, у яких студенти проходять початкову педагогічну практику. Також це дає можливість університетам адаптувати свої освітні програми до потреб сучасної школи [1; 3].

Шкільному учителю у Фінляндії гарантована висока заробітна плата навіть на початку професійної кар'єри, що дозволяє залучати до учительської професії сильні молоді кадри. Так, наприклад, найвищий конкурс при поступленні в Університет Східної Фінляндії (до 20 чоловік на місце) складається саме на напрямки «педагогічна освіта» і «медицина».

Слід зазначити, що Фінляндія відноситься до країн із найбільш продуктивними процедурами відбору учителів. У школах працюють тільки вчителі, які отримали магістерську ступінь. Щоб отримати допуск до професії учителя випускники університетів проходять 3 раунди відбору. Спочатку вони складають ряд екзаменів і тестів, прийнятих на загальнонаціональному рівні, на навик рахунку, грамотності і вирішення проблем. Претенденти із найвищими показниками допускаються до другого раунду, де їх тестують на виявлення комунікативних навиків, готовність вчитися, академічні здібності і мотивацію до учительської роботи. Третій раунд проводиться у школі, у якій хоче працювати претендент, і включає співбесіду, під час якої перевіряється придатність претендента до професійної діяльності, його мотивованість, комунікативні навикі і т.п. Директор школи укладає із вчителем трудовий договір на один рік. Фінські педагоги щороку проходять 3-5 денне навчання в університетах за напрямками, які їх цікавлять [1].

Досвід Фінляндії показує, що позитивні зміни у сфері освіти можливі лише тоді, коли освіта стає загальнонаціональною цінністю і пріоритетом, коли професія учителя підтримана високим матеріальним статусом.

Висновки. Система фінської освіти практико-орієнтована і заслуговує детального вивчення. Учні і студенти у Фінляндії мають можливість зануритись не у квазіпрофесійну, а у справжню професійну діяльність. Така спрямованість, звичайно, вимагає високого рівня матеріально-технічного оснащення навчальних закладів. І хоч це передбачає вкладення значних коштів, але є необхідною умовою високих темпів розвитку суспільства, що безперечно буде дуже актуальним у повоєнній відбудові і розбудові України. Деякі ідеї організації освіти у Фінляндії можна впроваджувати та використовувати у Новій українській школі і у системі вітчизняної освіти загалом вже зараз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гриньова М. Освітній трансформер: Фінляндія як натхнення. URL : <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika/1104-osvitnij-transformer-finlyandiya-yak-natkhnennya> (Дата звернення 20.05.2024).
2. Макара Ж.М., Лавренова М.В. Інтеграція принципів фінської системи освіти в освітні реформи України. *Сучасні тенденції розвитку науки і освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів*: Збірник тез доповідей VI Вусеукраїнської конференції, м.Мукачево, 13-14 травня, 2021 р. Мукачево: МДУ, 2021. С.156 -158.
3. URL: http://dspace.s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8473/1/Integration_of_the_principles_of_the_Finnish_education_system_into_the_educational_reforms_of_Ukraine.pdf (Дата звернення 20.05.2024)
4. Мандровний О.М. Все, що ми не знали про фінську систему освіти. URL: <https://movlitslav.jimdofree.com/%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA/%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%84%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%83-%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D1%83-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8/> (Дата звернення 20.05.2024).

ШКІЛЬНА БІОЛОГІЧНА ОСВІТА НІМЕЧЧИНИ: АНАЛІЗ ДОСВІДУ

Карташова Ірина Іванівна

кандидат педагогічних наук, доцент, Херсонський державний університет

cartachoval@gmail.com

Тавровецька Анна Іванівна

здобувачка ступеня вищої освіти бакалавр, Херсонський державний університет

0337623@gmail.com

Постановка проблеми. Освіта стала ключовим фактором розвитку суспільства та рушієм прогресу, особливо в країнах ЄС, де останнім часом велика увага приділяється її якості. В процесі євроінтеграції українська освіта прагне до міжнародних стандартів, і важливим є вивчення досвіду європейських країн, зокрема Німеччини. У зв'язку з війною понад 200 тисяч українських учнів навчаються в німецьких школах, тому актуальним є вивчення їхнього освітнього досвіду [1].

Особливу увагу слід приділити природничій освіті, у галузі якої Німеччина досягла значних успіхів. Вивчення німецької концепції навчання може сприяти розвитку української освіти, впровадженню інноваційних методів і форм навчання, створенню сприятливого освітнього середовища для учнів. Такий обмін досвідом, на нашу думку, здатний підвищити якість освіти та сприятиме інтеграції України в європейський освітній простір.

Упровадження німецьких інноваційних підходів та сучасних освітніх технологій зробить навчання учнів більш цікавим і доступним. Аналіз німецьких